

سخن سردبیران

معبد باستانی شمی در خوزستان توسط قاچاقچیان تاریخ و تمدن غارت شد

نویسنده: شمشاد امیری خراسانی
انتشار: ۶ فروردین ۱۳۹۶ ۳۰ دقیقه مطالعه

Photo: Hassan Zohouri

چکیده مقاله

به نام خداوند جان و خرد خوزستان همچنان در بحران به نقل از پارسیان دژ به گزارش ملیون : فرامرز خوشاب*: مدت زمانی است که وضعیت آثار تاریخی و باستانی خوزستان رو به وخامت گذاشته است بحرانهای فروریزی های مکرر ابنیه باستانی کوشک نورآباد، کاروانسرای دهدز، قلعه امیر مجاهد، ارگ اتابکی(تاق طویل)، خانه مایار، کوشک حمیدیه، پل های تاریخی شوشتر و دزفول سال همگی در سال ۹۵ به وقوع پیوسته است. به گزارش انتخاب خبر، علی رغم انعکاس اخبار این فجایع در رسانه ها و مکاتبه با متولیان سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گرد

پارسیان دژ / سخن سردبیران

به نام خداوند جان و خرد

خوزستان همچنان در بحران

به نقل از پارسیان دژ به گزارش ملیون : فرامرز خوشاب*: مدت زمانی است که وضعیت آثار تاریخی و باستانی خوزستان رو به وخامت گذاشته است بحرانهای فروریزی های مکرر ابنیه باستانی کوشک نورآباد، کاروانسرای دهدز، قلعه امیر مجاهد، ارگ اتابکی(تاق طویله)، خانه مایار، کوشک حمیدیه، پل های تاریخی شوشتر و دزفول سال همگی در سال ۹۵ به وقوع پیوسته است.

به گزارش انتخاب خبر، علی رغم انعکاس اخبار این فجایع در رسانه ها و مکاتبه با متولیان سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری کشور تا کنون هیچ گونه اقدامی برای جلوگیری از این بحران به وجود آمده در خوزستان صورت نگرفته است. در آغاز سال ۹۶ امیدوار بودیم که اتفاقات خوبی در خوزستان بیفتد و حداقل خوزستان را از این بحران فاجعه بار خارج کند.

اما با کمال تاسف این داستان غم انگیز را در خوزستان پایانی نیست و بلکه در اتفاقی نادر با اخراج نگهبان معبد باستانی شمی(خاستگاه مرد پارتی نگین موزه ایران باستان) شاهد غارت این محوطه باستانی توسط قاچاقچیان هستیم.

آنچه این موضوع را تاسف بار و غیر قابل قبول می کند اخراج مشکوک نگهبان این محوطه فوق العاده مهم کشور توسط اداره کل میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری خوزستان است. متأسفانه علی رغم مکاتبات و تماس های تلفنی و حضوری با مدیر کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خوزستان برخلاف تمام وعده های داده شده، نگهبان این سایت باستانی مهم اخراج گردید و این معبد بدون نگهبان به حال خود رها گردید تا جولانگاه قاچاقچیان تاریخ و فرهنگ تمدن ایران گردد.

امیدواریم متولیان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری به خود بیایند قبل از آن که دیر شود. از استاندار محترم و سختکوش خوزستان تقاضا می‌کنیم کمیته بحران میراث فرهنگی را به ریاست شخص استاندار تشکیل دهد تا میراث خوزستان در سال ۹۶ از صدر اخبار فاجعه و بحران خارج گردد.

۷۹ سال پیش وقتی «آرول اشتاین» مجارستانی، طراح برنامه‌های «جاده‌های کهن» با قاطر به سمت «مال‌میر»(لرستان کنونی) می‌رفت، در این نقطه نشانه‌هایی از مجسمه «مرد شمی» را دید و آن را از زیر خاک بیرون آورد، تا دوره عیلامی نشانه‌های جدیدی از خود بروز دهد، اشتاین با این کشف در حدود یک هفته در این محوطه کاوش کردند. تندیس مفرغی مرد شمی در سال ۱۳۱۴ کشف شد و در تالار موزه ملی به نمایش درآمد، هیأت مشترک باستان‌شناسی ایران و ایتالیا بر بنیان تفاهم‌نامه‌ای بین پژوهشگاه میراث فرهنگی و دانشگاه تورینو بررسی‌های اولیه خود در منطقه شمی واقع در ایذه خوزستان را آغاز کرد.

در سال ۹۱ بررسی کوتاه مدتی آغاز شد و پس از آن در سال ۹۲ با همکاری پژوهشگاه باستان‌شناسی، مرکز پژوهش

و کاوش‌های باستان‌شناسی تورینو وابسته به دانشگاه تورینو ایتالیا و هیئت ایرانی نخستین فصل کاوش باستان‌شناسی آغاز شد و در بیستم فروردین سال ۹۵ سومین فصل کاوش آن پس از دو بار تمدید به پایان رسید.

دره شمی دامنه‌های کوه بی‌لوا در کرانه باختری تا خشک رود شمی در سوی خاوری و آب‌روهایی در شمال و جنوب گستره‌ای که یک مثلث را تشکیل می‌دهد در بر می‌گیرد. این معبد در میانه زاگرس میانی و مرتبط با دوره الیمایی است دوره‌ای که با سرزمین بختیاری نشین زاگرس منطبق بوده و به تعبیری همان قلمرو کوهستانی آیاپیر یا دوره ایلام نو و پیش از هخامنشی است. در دره شمی ما با فرهنگی آشنا می‌شویم که با داشتن ویژگی‌های خاص بومی از ایلامیان و سلوکیان و پارتها بهره گرفته است.

ارجاع به این مقاله

شمشاد امیری خراسانی، «معبد باستانی شمی در خوزستان توسط قاچاقچیان تاریخ و تمدن غارت شد»، پارسیان دژ، ۱۳۹۶.

خواندن مقاله و پیوست‌های آن در وبسایت پارسیان دژ

نشانی ثابت این نسخه:

<https://parsiandej.ir/articles/1903/pdf/معبد-باستانی-شمی-در-خوزستان-توسط-قاچاق>

آخرین ویرایش مقاله: ۲۷ مهر ۱۳۹۹